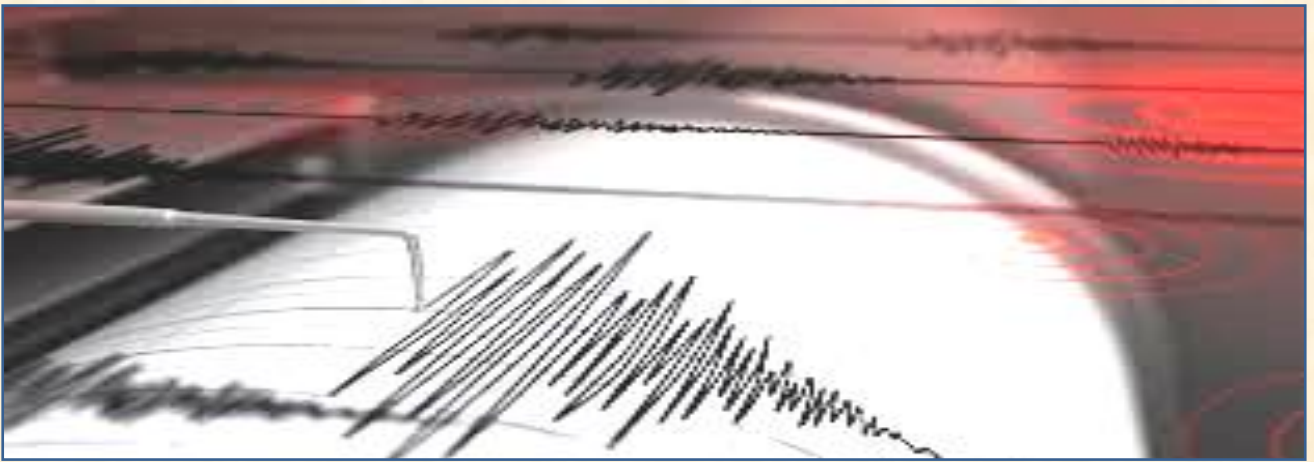

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Κ.Π.Ε. ΛΙΘΑΚΙΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

20^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

«ΟΤΑΝ Η ΓΗ ΚΟΥΝΙΕΤΑΙ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΓΓΕΛΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ / ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί μια διαθεματική προσέγγιση, με βάση τις παιδαγωγικές αρχές του Προγράμματος Σπουδών στο Νηπιαγωγείο. Ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2017, *σε συνεργασία* με το *Κ.Π.Ε. Ζακύνθου στα πλαίσια του προγράμματος: «ΤΟ ΣΕΙΣΜΙΚΟ ΤΟΞΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ»*, με αφορμή σεισμικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα και τον κόσμο και αποτέλεσε θέμα συζήτησης από τα παιδιά. Επιπλέον πρόκειται για ένα θέμα συνδεδεμένο με τη χώρα μας, ως μια κατεξοχήν σεισμογενής περιοχή. Παράλληλα με άλλες δράσεις όπως ο σχεδιασμός και αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών, υλοποιήθηκαν προγραμματισμένες ασκήσεις ετοιμότητας, σύμφωνα με *εγκύκλιο του Τμήματος Αγωγής Υγείας και Περιβαλλοντικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων*. Το ενδιαφέρον των παιδιών ανατροφοδοτήθηκε στη διάρκεια της χρονιάς από την επικαιρότητα (ενημέρωση για νέους σεισμούς), ενώ πραγματοποιήθηκαν οργανωμένες δράσεις σύμφωνα με τις ανάγκες του προγράμματος και του πρωτόκολλου συνεργασίας με το ΚΠΕ Ζακύνθου.

Επίσης αξιοποιήθηκε υλικό προηγούμενης σχολικής χρονιάς (φωτογραφίες, συνεντεύξεις) σχετικό με το πρόγραμμα, το οποίο ψηφιοποιήθηκε και χρησιμοποιήθηκε ως μέσο διάχυσης των αποτελεσμάτων, το οποίο συνέβαλε επικουρικά και αποτέλεσε αφορμή για επιπλέον έρευνα.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Με το Πρόγραμμα «ΟΤΑΝ Η ΓΗ ΚΟΥΝΙΕΤΑΙ» εστίασαμε στην ενημέρωση, στην πρόληψη και την αυτοπροστασία από το σεισμό, επιδιώκοντας:

- ✓ να εξοικειωθούν τα νήπια με το σεισμό ως φυσικό φαινόμενο
- ✓ να συνειδητοποιήσουν ότι είναι συνδεδεμένος με τη ζωή μας στην Ελλάδα,
- ✓ να προσεγγίσουν το σεισμό μέσα από διάφορες πηγές (βίντεο, τραγούδια, φωτογραφίες, μυθολογία)
- ✓ να προβληματιστούν για τους τρόπους αποτελεσματικής προστασίας και να αποκτήσουν δεξιότητες επιβίωσης από την εκμάθηση μέτρων πρόληψης και προστασίας

Τέλος, σημαντικό στοιχείο του Προγράμματος αποτέλεσε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων από τα παιδιά –ως πολίτες που ενεργούν με υπεύθυνη συμπεριφορά - για την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας (π.χ. γονείς, γειτονιά).

ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο παραπάνω σκοπός συνδέθηκε με στόχους από όλους τους τομείς του Α.Π. (Γλώσσα, Μαθηματικά, Μελέτη Περιβάλλοντος, Δημιουργία και έκφραση, Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας). Οι στόχοι ανά τομέα του Α.Π. είναι οι εξής:

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- ✓ Να βιώνουν και να εξερευνούν κάποια χαρακτηριστικά του φυσικού και τεχνικού κόσμου να αρχίσουν να κατανοούν τη σημασία της παρατήρησης, και της περιγραφής για τη μελέτη υλικών και φαινομένων
- ✓ Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας να κατανοούν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού ανακάλυψης να μάθουν βασικούς κανόνες προστασίας
- ✓ Να “διαβάζουν” απλά σύμβολα, σχεδιαγράμματα και χάρτες να ακολουθούν τους κανόνες ασφαλείας και να χρησιμοποιούν ασφαλή υλικά και μέσα
- ✓ Να προσεγγίζουν και να αντιληφθούν βασικές χρονικές έννοιες (παρελθόν, παρόν, μέλλον)
- ✓ Να αντιλαμβάνονται τη χρονική ακολουθία γεγονότων
- ✓ Να αναπαριστούν γεγονότα σύμφωνα με τη χρονική τους ακολουθία
- ✓ Να εξοικειώνονται με βασικές ερευνητικές διαδικασίες.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ / ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

- ✓ Να περιγράφουν
- ✓ Να ερμηνεύουν
- ✓ Να συμμετέχουν σε συζητήσεις
- ✓ Να εμπλουτίζουν τον προφορικό τους λόγο
- ✓ Να αναγνωρίζουν τις βασικές εκδοχές του γραπτού λόγου με βάση τα εξωτερικά – τυπογραφικά χαρακτηριστικά και το περιεχόμενο, να συνειδητοποιούν ότι οι διαφορετικές αυτές εκδοχές μεταφέρουν μηνύματα με διαφορετικό τρόπο και χρησιμοποιούνται για διάφορους λόγους, να απομνημονεύουν πολύ μικρά κείμενα, να αναγνωρίζουν οικείες λέξεις στο περιβάλλον και μέσα σε κείμενα.
- ✓ Να παίρνουν πληροφορίες από διάφορες πηγές όπως αφίσες, ταινίες, σήματα, έργα τέχνης, στις οποίες συνυπάρχουν γραπτός λόγος και εικόνα.
- ✓ Να «χρησιμοποιούν» τη βιβλιοθήκη της τάξης και να κάνουν συγκεκριμένες επιλογές βιβλίων, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους ή το θέμα με το οποίο απασχολούνται κάθε φορά.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουν ότι ο γραπτός λόγος είναι αναπαράσταση της γλώσσας και η εικόνα είναι αναπαράσταση του κόσμου.
- ✓ Να αναγνωρίζουν και να συγκρίνουν διαφορετικές μορφές του γραπτού λόγου, όπως π.χ. το χειρόγραφο και το έντυπο κείμενο, αλλά και την ελληνική και άλλες γραφές.
- ✓ Να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας, ανάπτυξης ιδεών, μεταφοράς πληροφοριών και ως πηγής ευχαρίστησης και απόλαυσης. Και σ’ αυτό συμβάλλει η ενεργός συμμετοχή των παιδιών στη «δημιουργία» δικών τους κειμένων με υπαγόρευση στον εκπαιδευτικό.
- ✓ Να αντιγράφουν λέξεις που εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες και ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντά τους.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Να αξιοποιούν τις δυνατότητες για αριθμητικές εφαρμογές μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους να διατυπώνουν απορίες ή να θέτουν προβλήματα, να επιλέγουν ή να παράγουν κατάλληλο για την επίλυση των προβλημάτων υποστηρικτικό υλικό να οργανώνουν και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τους αριθμούς.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ

- ✓ Να παρατηρούν και να προσπαθούν να ερμηνεύσουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με πολλούς τρόπους
- ✓ Να σχεδιάζουν και να ζωγραφίζουν με διαφορετικές τεχνικές
- ✓ Να κόβουν υλικά και να κάνουν κολάζ
- ✓ Να χρησιμοποιούν διάφορα υλικά για να κάνουν κατασκευές
- ✓ Να εκφράζονται με το ελεύθερο παιχνίδι
- ✓ Να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα τους
- ✓ Να γνωρίζουν τον εαυτό τους και τον κόσμο
- ✓ Να εκφράζονται και να αναπτύσσουν τη γλωσσική έκφραση
- ✓ Να καλλιεργούν την επικοινωνία
- ✓ Να αξιοποιούν στο πλαίσιο των δυνατοτήτων τους την τεχνολογία
- ✓ Να χρησιμοποιούν δημιουργικά διάφορα υλικά
- ✓ Να ανταποκρίνονται σε σωστά σήματα, σύμβολα, συνθήματα και οδηγίες
- ✓ Να εκφράζονται μέσα από απλές μουσικές συνθέσεις (δημιουργία τραγουδιού)
- ✓ Να συλλέγουν στοιχεία , να τα ομαδοποιούν και με την βοήθεια των εκπαιδευτικών να τα αξιοποιούν με τη χρήση των ΤΠΕ και να τα προβάλλουν (δημιουργία βίντεο)

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Να χρησιμοποιούν κατάλληλα τις Τ.Π.Ε. προκειμένου να αντλούν πληροφορίες, να παίζουν παιχνίδια εξερεύνησης και επίλυσης απλών προβλημάτων, να συνεργάζονται σε ομάδες για την παραγωγή κάποιου έργου (βίντεο, παρουσίαση) και να σέβονται τις απόψεις των άλλων κατά τη

διάρκεια της συνεργασία τους.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Βασικές αρχές μεθοδολογίας:

- ✓ Βιωματική προσέγγιση
Ομαδοσυνεργατική μέθοδος
- ✓ Ενίσχυση κριτικής σκέψης
- ✓ Προσανατολισμός στη λύση προβλημάτων με διαφορετικούς, εναλλακτικούς και τρόπους και μέσα
- ✓ Διεπιστημονική προσέγγιση
- ✓ Άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν

- ✓ Θεατρικό παιχνίδι
- ✓ Δραματοποίηση
- ✓ Καταιγισμός ιδεών
- ✓ Θεατρικό παιχνίδι
- ✓ Οπτικοποίηση / Βιντεοπροβολές
- ✓ Αξιοποίηση διαδικτύου
- ✓ Αξιοποίηση έντυπου υλικού (βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά κ.ά.)
- ✓ Ζωγραφική / κολάζ
- ✓ Μουσικοκινητικά παιχνίδια
- ✓ Δραστηριότητες Γλώσσας
- ✓ Δραστηριότητες μαθηματικών
- ✓ Συζήτηση πρακτικών, ιδεών και δράσεων
- ✓ Αφήγηση παραμυθιού
- ✓ Δημιουργία παραμυθιού
- ✓ Λήψη αποφάσεων
- ✓ Ανάλυση δράσεων προστασίας και ενημέρωσης
- ✓ Δημιουργία βίντεο
- ✓ Δημιουργία τραγουδιού
- ✓ Αξιολόγηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση: σεισμός που είδαν στις ειδήσεις,
αλλά και σεισμός που
βίωσαν τα ίδια ή άκουσαν

Συζήτηση στην ομάδα για τις επιπτώσεις του
σεισμού
περιγραφές από τα ίδια τα παιδιά

Καταγραφή εντυπώσεων, ερωτημάτων και
συναισθημάτων σχετικά με το σεισμό και τις
επιπτώσεις του

Αναζήτηση στο διαδίκτυο σεισμογενών περιοχών

Παρακολούθηση βίντεο με σεισμούς

ΠΑΝΙΚΟΣ ΟΤΑΝ ΠΙΝΕΤΑΙ ΣΕΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΗ

Αξιοποίηση του παιχνιδιού των παιδιών στο οικοδομικό υλικό.

Τα παιδιά προσπαθούν να φτιάξουν μια γερή κατασκευή.

Αφήγηση του μύθου του εγκέλαδου

Παρατήρηση του γλυπτού του Εγκέλαδου

Δημιουργία βίντεο/ ταινίας μικρού μήκους

Παιχνίδια ρόλων (ψυχραιμία, πανικός)

ΚΥΡΙΑ ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ

Ο ΦΟΒΕΡΟΣ ΠΑΝΙΚΟΣ

Ομαδικές εργασίες

Αξιοποίηση του υλικού του ΟΑΣΠ που βρήκαμε στο διαδίκτυο

Αξιοποιήθηκε υλικό προηγούμενης σχολικής χρονιάς (φωτογραφίες, συνεντεύξεις) σχετικό με το πρόγραμμα, το οποίο ψηφιοποιήθηκε και χρησιμοποιήθηκε ως μέσο διάχυσης των αποτελεσμάτων, το οποίο συνέβαλε επικουρικά και αποτέλεσε αφορμή για επιπλέον έρευνα.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΑΝΤΕΞΑΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΜΑΣ (ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ)

Σύγκριση και σχολιασμός οπτικοακουστικού υλικού

Ασκήσεις ετοιμότητας

Παρατήρηση και συζήτηση με θέμα την αφίσσα Αντισεισμικής Προστασίας

Ανάθεση ρόλων

Προετοιμασία της τσάντας / του κουτιού έκτακτης ανάγκης

Δημιουργία πίνακα με τα τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης

ΟΙ ΠΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΓΗΣ Η ΜΙΑ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΑΛΛΗ!

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΠΛΑΣΤΕΛΙΝΗ

Συγκέντρωση όλων των πληροφοριών και ψηφιοποίηση αυτών με τη χρήση ΤΠΕ

Ο σεισμός στη Λέσβο επαναφέρει το ενδιαφέρον των παιδιών

Παρακολούθηση σχετικού ρεπορτάζ και δημοσιευμάτων

Συζητάμε για τα συναισθήματα των ανθρώπων και κυρίως των μικρών παιδιών

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Οι στόχοι του Προγράμματος περιελάμβαναν τη διερεύνηση από τα παιδιά πώς δημιουργούνται δηλαδή οι σεισμοί, τις επιπτώσεις και στην προετοιμασία από το σεισμό. Δεν μπορέσαμε στο τρέχων πρόγραμμα να επικοινωνήσουμε (μέσω Skype) με κάποιο νηπιαγωγείο στη Λέσβο, γιατί *διανύσαμε τις τελευταίες μέρες της σχολικής χρονιάς*, όταν έγινε ο σεισμός στη Λέσβο. Κάτι ανάλογο μπορεί να γίνει την επόμενη χρονιά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Διερευνητική, στην αρχή ως προς το επίπεδο γνώσεων και εμπειριών και τις δυσκολίες στη σκέψη των παιδιών
- Διαμορφωτική, ως προς την πληρότητα του προγράμματος, την ενεργό συμμετοχή και τις βασικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν. Την αποτελεσματικότητα του προγράμματος σε σχέση με τους στόχους, τις μεθόδους και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν
- Τελική, ως προς τη συνέχιση του προγράμματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ο.Α.Σ.Π. 2000 (Ε' Έκδοση): «Σεισμός - Ας είμαστε προετοιμασμένοι», Αθήνα.
2. Ο.Α.Σ.Π. (1999 και 2007): «Σεισμός - Η Γνώση είναι Προστασία» των: Κούρου Α., Παπαδάκης Π., Παναγιωτοπούλου ., Πανουτσοπούλου Μ., Access, Αθήνα.
3. Ο επίσημος ιστοχώρος του ΟΑΣΠ: <http://www.oasp.gr/> & <http://kids.oasp.gr/>
4. Σαπουντζάκη Κ., (2001). «Εκκένωση κτιρίων και καταφυγή πληθυσμού σε ασφαλείς χώρους μετά το σεισμό», Ο.Α.Σ.Π., 88 σελ
5. Χρήση βίντεο από το you tube:
  - a. Σεισμοί σε διαφορετικούς χώρους (όπως στο δρόμο, στη δουλειά κ.ά.) και χώρες <https://www.youtube.com/watch?v=T-GpHf6fEmY>
<https://www.youtube.com/watch?v=n--60WNpKXU>
  - b. Παρακολούθηση βίντεο με σειсмоγράφο,
<https://www.youtube.com/watch?v=RxAFBsTde9w>
  - c. Τι νιώθουν οι άνθρωποι και τα ζώα όταν γίνεται σεισμός;
https://www.youtube.com/watch?v=FV4EMzyJsqu&feature=player_embedded
  - d. Παρακολούθηση βίντεο από το [idep foundation](http://www.idep.foundation) που αναδεικνύουν την ψύχραιμη ή μη συμπεριφορά την ώρα του σεισμού, Tales of disasters,
<https://www.youtube.com/watch?v=A-aTU7IKbxQ>
  - e. Σεισμός, μη σε πιάνει ο πανικός, Ημισκούμπρια,
<https://www.youtube.com/watch?v=7kRU5ezijW0>
  - f. Εκπαιδευτικό βίντεο για προστασία από σεισμούς με οδηγίες για προστασία Από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας www.civilprotection.gr
<https://www.youtube.com/watch?v=nYQ9DCR2iQo>
  - g. Σεισμός - ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
<https://www.youtube.com/watch?v=dqxqmsL2JeQ>
  - h. ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ
<https://www.youtube.com/watch?v=PDQFQfA4yKU>
  - i. Η Λέσβος μετρά τις πληγές της από το σεισμό
<https://www.youtube.com/watch?v=3Al0rsCUYrg>
  - k. 12ο Νηπιαγωγείο Χαλκίδας /Κτίρια της Χαλκίδας

ΚΠΕ Λιθακιάς Ζακύνθος <https://www.youtube.com/watch?v=HDD4cvq4zFc>